

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen
Anders Toresson

YTTRANDE
2020-09-11 1 (3)

Dnr SAN 95/20

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Remissyttrande av kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41)

Förslag till beslut

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta yttrande över kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41)

Ärendet

Mölnåls stad har blivit inbjuden till att som remissinstans lämna svar på regeringens betänkande "Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna" (SOU 2020:41). I betänkandet fastställs att det finns rättsliga grunder i ett samarbete mellan stat och kommun.

Beredning

Arbetsförmedlingen genomgår just nu en grundlig reformering som beräknas vara i bruk 2022. Sveriges kommuner har redan i dag en central roll i arbetet med arbetslösa, en roll som ses bli än viktigare i den framtida arbetsmarknadspolitiken. Därav den nu framlagda offentliga utredningen (SOU 2020:41) där kommunens roll utifrån de rättsliga förutsättningarna granskas.

Utredningen fastställer att arbetsmarknadspolitiken i första hand är ett statligt åtagande. Men att kommuner har vissa befogenheter inom arbetsmarknadsområdet som grundar sig på kommunallagen (2017:725) och på speciallagstiftning. Till exempel står det i lagen om arbetslöshetsnämnd (1944:475) att kommunerna har till uppgift att förebygga arbetslöshet i den egna kommunen och minska effekterna av den. Socialtjänstlagen (2001:453) främjar den enskildas rätt till arbete alldeles oberoende av om de uppbär försörjningsstöd eller inte. Skollagen (2010:800). Enligt skollagen (2010:800) ska kommuner bedriva vuxenutbildning som bland annat omfattar yrkesutbildningar.

Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken behöver följa upphandlingslagstiftningen, men även konkurrensregler och EU:s statsstödsregler. Utredningen konstaterar att det finns möjlighet att anlita kommuner genom Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller Lagen om valfrihetssystem (LOV) då kommunen får konkurrera med privata aktörer i att matcha och rusta arbetssökande och på samma sätt få ersättningen i huvudsak utifrån hur framgångsrikt de bidrar till att individer övergår i varaktig sysselsättning. Det bör påpekas att kommunen i så fall inte kan dra fördel av att de har en annan utgångspunkt än privata företag såtillvida att de är skattefinansierade och inte kan gå i

konkurs. Ett inlämnat underlag från kommunen måste såvida ha ett marknadsmässigt vinstpåslag för att inte anbudet sätts för lågt och därmed kunna vinna konkurrensfördelar.

Det finns också möjligheter till att Arbetsförmedlingen kan vända sig till en kommun utan konkurrens. Det kan vara fråga om en upphandling utan några anbud. Då kan Arbetsförmedlingen mot ersättning erbjuda att kommunen går in med en insats. Det finns också möjlighet för stat och kommun att samarbeta i ett så kallat Hamburgsamarbete, vilket innebär att två eller flera upphandlande myndigheter under vissa förutsättningar kan samarbeta på ett sådant sätt att avtalet inte omfattas av upphandlingsreglerna.

Förutsättningarna innebär bland annat att det ska vara fråga om offentliga tjänster och att övervägandet till samarbetet enbart styrs av allmänintresse. Det bör påpekas att det är Arbetsförmedlingen som har ansvar för att ett samarbete är rättsligt säkerställt.

I dagsläget lägger landets kommuner sammanlagt omkring 10 miljarder kronor på att organisera arbetsmarknadsenheter och att betala ut ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshetsrelaterade skäl.

Mölnåls stad välkomnar ett fördjupat samarbete med Arbetsförmedlingen. I tider av lågkonjunkturer, som till exempel nu under coronapandemin, är det viktigt att alla aktörer inom arbetsmarknadspolitiken – stat, regioner, kommuner, fristående aktörer och organisationer från civila samhället, hjälps åt att stödja individens möjligheter till att vara självförsörjande och utan behov av ekonomiskt bistånd från kommunen.

Bedömning

Mölnåls stad är helt överens med utredningens konstaterande att arbetsmarknadspolitiken i första hand är ett statligt åtagande och där Mölnåls stad som kommun ser sig som en viktig samarbetspartner. Detta samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Mölnåls stad bör bland annat fokusera på de individer som står längst från arbetsmarknaden och detta med ett långsiktigt perspektiv. Mölnåls stad ser gärna att staten tar ett större ekonomiskt ansvar i detta samarbete. Det vore därmed rimligt att staten också kan lämna stöd för verksamheter som kommuner redan bedriver eller skulle kunna komma att bedriva även utan stödet. Något som tyvärr inte verkar möjligt i dag.

Ett samarbete mellan Mölnåls stad och Arbetsförmedlingen bör bedrivas i de former av direkt samarbete som det lagligen går att genomföra. Däremot ställer sig Mölnåls stad sig tveksam till att delta i upphandlingar enligt LOU och LOV som marknadsaktör, då det inte passar Mölnåls stads synsätt på hur ett arbete inom arbetsmarknadspolitiken ska bedrivas. Det konstateras också i utredningen att många kommuner verkar vara av samma åsikt. Mölnåls stads arbetsmarknadsverksamhet bygger som ovan nämnts på en långsiktighet i att bygga upp olika åtgärder som är främst inriktad mot just den grupp av individer som erhåller ekonomiskt bistånd. Det gäller dock att tillhandahålla olika åtgärder för olika grupper av arbetssökande. Allt ifrån de som har en relativt kort väg till jobb till de som är behov av ett stort stöd för att komma in på arbetsmarknaden.

Något som Mölnåls stad ställer sig bakom är Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) agenda för en reformering av Arbetsförmedlingen. Agendan innehåller 36 punkter inom åtta huvudområden och sammanfattar mycket av Mölnåls stads synsätt hur en god arbetsmarknadspolitik bör bedrivas:

- Utgå från individen – säkra stödet till de långt från arbete genom Arbetsförmedlingens tillgänglighet
- Sätt kompetensförsörjning som en del av reformens kärna
- Ta tillvara och utveckla kommuners och regioners roll i samverkan kring arbetslösa
- Underlätta för nyanländas etablering
- Ge goda förutsättningar för yrkesväxling och utbildning för arbetslösa
- skapa säkra system för arbetsmarknadspolitisk bedömning och informationsdelning med landets kommuner
- Staten måste ta ansvar för övervältring av arbetsuppgifter och kostnader på den kommunala och regionala sektorn
- Uppdragets genomförande och den fortsatta processen

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Arbetsmarknadsdepartementet

Helen Smith
Förvaltningschef

Birgitta Korpe
Verksamhetschef